

ການລ້ຽງປາໃນໜອງ

- ❖ ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງການລ້ຽງປາ
  - 1. ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່
  - 2. ການສ້າງໜອງລ້ຽງປາ
  - 3. ການກະກຽມໜອງ
    - 3.1 ການໃສ່ບູນຂາວ
    - 3.2 ການໃສ່ຝຸ່ນ
    - 3.3 ການກຳຈັດສັດຕູປາ
  - 4. ແນວພັນປາທີ່ນຳມາລ້ຽງ
    - 4.1 ອັດຕາການປ່ອຍປາ
  - 5. ການໃຫ້ອາຫານປາ
    - 5.1 ອາຫານທຳມະຊາດ
    - 5.2 ອາຫານເສີມ
  - 6. ການເຮັດນ້ຳຂຽວ
  - 7. ການນຳໃຊ້ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບເຂົ້າໃນການລ້ຽງປາ

ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງການລ້ຽງປາ

ໃນປະຈຸບັນ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນການບໍລິໂພກຊີ້ນປາ ນັບມື້ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ລາຄາຂອງຊີ້ນປາກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງເຊັ່ນດຽວກັນ ສາຍເຫດກໍ່ຍ້ອນວ່າປາທີ່ເຄີຍຫາໄດ້ງ່າຍ ຈາກທຳມະຊາດ ກໍ່ແມ່ນນັບມື້ຫລຸດຫນ້ອຍຖອຍລົງທຸກໆວັນ. ດັ່ງນັ້ນ ປະຊາຊົນສ່ວນຫລວງຫລາຍ ຈຶ່ງຄ່ອຍຫັນມາລ້ຽງປາຢູ່ໃນຫນອງ ແລະ ສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ເພື່ອກະກຽມໄວ້ບໍລິໂພກຢູ່ພາຍໃນຄອບຄົວ, ເພື່ອການຈຳຫນ່າຍອອກສູ່ຕະຫລາດ ໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ. ສະນັ້ນ ວຽກງານການລ້ຽງປານີ້ ກໍ່ແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງ ທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຊຸກຍູ້ການລ້ຽງປາຢ່າງຫລວງຫລາຍ ບໍ່ວ່າການລ້ຽງແບບທຳມະຊາດ ກໍ່ຄືແບບວິທະຍາສາດ ມັນກໍ່ຕ້ອງໄດ້ນຳເອົາຫລັກວິຊາການເຂົ້າມາຫມູນໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບສະພາບຕົວຈິງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານການລ້ຽງປານີ້ ໄດ້ຮັບຜົນຢ່າງແທ້ຈິງ.

1. ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່:

ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ໆ ໃຊ້ສຳລັບການລ້ຽງປານີ້ ແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນປະການໜຶ່ງ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການລ້ຽງປາ ໄດ້ຮັບຜົນດີ ຄວນຄຳນຶງເຖິງ ໓ ປັດໃຈຫຼັກຄື:

- ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່.
- ລັກສະນະຄຸນນະພາບຂອງດິນ.
- ນ້ຳ ແລະ ແຫລ່ງນ້ຳທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງປາ.

ກ. ສະພາບພື້ນທີ່:

ສະຖານທີ່ ຄວນເປັນບ່ອນທີ່ມີລັກສະນະຮາບພຽງດີ ແລະ ກວ້າງ. ຕ້ອງຢູ່ໃກ້ກັບແຫລ່ງນ້ຳເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳລຳຄອງ, ຫນອງບຶງ ແລະ ຄອງຊົນລະປະທານ, ເຊິ່ງສາມາດທີ່ຈະສູບນ້ຳຂຶ້ນມາໃຊ້ໄດ້ ຢ່າງສະຫມ່ຳສະເໝີຕະລອດປີ ແລະ ບໍ່ມີບັນຫາເລື້ອງນ້ຳຖ້ວມ.

ຂ. ລັກສະນະຄຸນນະພາບຂອງດິນ:

ດິນຄວນເປັນດິນຫນຽວ. ດິນຫນຽວປົນຊາຍ ນ້ຳບໍ່ຊຶມ ຫລືຮົ່ວ ແລະ ບໍ່ຄວນເລືອກບ່ອນທີ່ເປັນດິນຊາຍ ຫລືຫີນ. ການກວດສອບເບິ່ງວ່າ ດິນຈະເກັບກັກນ້ຳໄດ້ດີ ຫລືບໍ່ນັ້ນ ດ້ວຍການນຳເອົາດິນມາປະສົມກັບນ້ຳພໍ້ຫນາດໆ ແລ້ວປັບ ຫລືປັ້ນເບິ່ງ ຖ້າຫາກວ່າດິນຈັບກັນເປັນກ້ອນແຫນ້ນດີ ກໍ່ສະແດງວ່າ ດິນນັ້ນ ເກັບນ້ຳໄດ້ດີ ແລະ ອີກວິທີໜຶ່ງ ເຮົາຄວນໃຊ້ສະວ່ານເຈາະດິນກວດເບິ່ງ ສະພາບຂອງດິນໃນລະດັບຄວາມເລິກ 50 ຊມ, 100 ຊມ, 150 ຊມ ແລະ 200 ຊມ. ເພື່ອກຳນົດຄວາມເລິກຂອງພື້ນດິນກິນຫນອງໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບດິນທີ່ເໝາະສົມ.

ຄ. ນໍ້າ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າທີ່ເໝາະສົມໃນການລ້ຽງປາ:

ນໍ້າກໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນຫລາຍ ເພາະວ່ານໍ້າເປັນບັດໃຈໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງປາ. ຖ້າຫາກວ່າ ເລືອກໄດ້ໃນບໍລິເວນເຂດຊົນລະປະທານ ຫລືຢູ່ໃກ້ກັບແຫລ່ງນໍ້າທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ແມ່ນໍ້າ, ລຳຄອງ ຫນອງບົງທີ່ມີນໍ້າອຸດົມສົມບູນຕະຫລອດປີ ກໍ່ຈະບໍ່ມີບັນຫາເລື້ອງປະລິມານນໍ້າທີ່ຈະນຳມາໃຊ້ໃນການລ້ຽງປາໃນຫນອງ. ສ່ວນບໍລິເວນອື່ນໆເຊັ່ນ: ບ່ອນທີ່ເກັບກະນໍ້າຝຸນໄດ້ດີ ກໍ່ຈະຄວນພິຈາລະນາເບິ່ງວ່າ ປະລິມານຝຸນຕົກປະຈຳປີ ສາມາດເກັບນໍ້າໄວ້ໄດ້ດີນ ກໍ່ສາມາດຂຸດເຮັດຫນອງລ້ຽງປາໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ.

2. ການສ້າງຫນອງ:

ໃນເມື່ອຄັດເລືອກສະຖານທີ່ໄດ້ແລ້ວ ການສ້າງຫນອງຄວນດຳເນີນຕາມຫລັກການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການແຕ້ມແຜນຝັງ ຄວນພິຈາລະນາວາງຝັງໃຫ້ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ຂອງການນຳໃຊ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ໃຫ້ເປັນລະບົບຖືກຕ້ອງຕາມຫລັກວິຊາການ. ຖ້າຫາກວ່າ ລ້ຽງເປັນການຄ້າ ກໍ່ຄວນກະໄວ້ເພື່ອຂະ ຫຍາຍຕໍ່ໄປໃຫ້ມັນໄດ້ໃນອະນາຄົດ.
2. ຄວນຍົກຄັນຄູຫນອງໃຫ້ສູງກວ່າລະດັບນໍ້າປະມານ 1,5 - 2.00 ແມັດ ເພື່ອປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ. ຄັນຄູຫນອງຕ້ອງໃຫ້ມີລັກສະນະເນີນໆ ແລະ ກວ້າງເທົ່າກັບສ່ວນສູງຂອງຄັນດິນ.
3. ຄວນຈົ່ງຫວ່າງ ເພື່ອສ້າງປະຕູລະບາຍນໍ້າເຂົ້າອອກຢູ່ບ່ອນຕິດກັບແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ຄວນໃຫ້ພື້ນຂອງປະຕູຂອງນໍ້າເຂົ້າສູງກວ່າທາງປະຕູນໍ້າອອກ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຕາຫນ່າງຖິ່ງ 2 ຊັ້ນ ແລະ ເຮັດໄມ້ອັດທາງກາງ ເພື່ອໃຫ້ຍົກຂຶ້ນຍົກລົງໄດ້.
4. ຫນອງປາຈະເປັນຮູບໃດຂະຫນາດໃດກໍ່ໄດ້ ແຕ່ຄວນເປັນສີ່ລ່ຽມຈະດີກວ່າ ເພື່ອສະດວກສະບາຍໃນການດູແລຮັກສາ ແລະ ເວລາໃນການຈັບປາ.
5. ພື້ນຂອງຫນອງ ຄວນໃຫ້ພຽງດີ ແຕ່ວ່າຕ້ອງໃຫ້ເປັນລັກສະນະເນີນໆລົງໄປທາງປະຕູລະບາຍນໍ້າອອກ ເພື່ອສະດວກໃນເວລາອະນາໄມຫນອງ ແລະ ເວລາຈັບປາ.
6. ຢູ່ເທິງຄັນຄູດິນ ຄວນປູກຕົ້ນໄມ້ໄວ້ເປັນຮິ່ມເງົາ ໃຫ້ແກ່ປາທີ່ລ້ຽງ ສ່ວນທາງໃນ ຄວນປູກຫຍ້າໃສ່ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມັນເຈື່ອນ.

ຮູບທີ່ 1: ແຜນຝັງສະແດງການວາງຝັງຂອງຫນອງ, ເຮືອນປະສົມພັນ ແລະ ສ່ວນປະກອບອື່ນໆ.

1. ເສັ້ນທາງ
2. ອ່າງເກັບນ້ຳ
3. ເຄື່ອງສູບນ້ຳ
4. ຫນອງປາ
5. ຫນອງອະນຸບານປາ
6. ເຮືອນປະສົມພັນປາ.
7. ເຮືອນພັກ.
8. ບ່ອນສົ່ງນ້ຳເຂົ້າຫນອງປາ.
9. ພື້ນທີ່ຈະຂະຫຍາຍໃນອະນາຄົດ.

ຮູບຫນອງປາ

(ສະແດງຮູບຮ່າງລັກສະນະໜອງດິນ ແລະ ສ່ວນປະກອບ)

3. ການກຽມຫນອງ:

ກ່ອນທີ່ຈະນຳລູກປາມາປ່ອຍລົງລ້ຽງໃນຫນອງ ຄວນມີການດຳເນີນຕາມຂັ້ນຕອນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຖ້າຫາກວ່າ ແມ່ນຫນອງເກົ່າ ຄວນລະບາຍນ້ຳອອກໃຫ້ຫມົດແລ້ວທຳການປັບປຸງຄືນໃໝ່ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການຂຸດຂີ້ຕົມຢູ່ໃນພື້ນຫນອງນັ້ນອອກໃຫ້ຫມົດ ແລ້ວອະນາໄມລ້ຽງຕາມຄຳສັ່ງຫນອງໃຫ້ກຽງດີ.
- ໃສ່ປູນຂາວໂດຍການໂຮຍໃຫ້ທົ່ວພື້ນຫນອງ ແລະ ລຽງຕາມແຄມຫນອງ.
- ຕາກຫນອງໃຫ້ແທ້ງປະມານ 2 - 3 ວັນພໍໃຫ້ດິນຫນາດ.
- ປ່ອຍນ້ຳເຂົ້າໃຫ້ມີລະດັບນ້ຳເລິກປະມານ 30 - 50 ຊມ ເພື່ອກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດອາຫານທຳມະຊາດໄດ້ໄວຂຶ້ນ.
- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກກອງໄວ້ລຽບຕາມແຈຫນອງ ແລະ ໃຫ້ນ້ຳຖ້ວມປະໄວ້ປະມານ 5 - 7 ວັນ.
- ໃນເມື່ອນ້ຳເລັ່ມມີສີຂຽວຫລາຍຂຶ້ນແລ້ວ ກໍ່ໃຫ້ປ່ອຍນ້ຳເຂົ້າຫນອງໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ ຈົນໃຫ້ມີລະດັບນ້ຳເລິກປະມານ 1 - 1,5 ແມັດ.
- ຫລັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ປະໄວ້ປະມານ 3 - 5 ວັນ ແລ້ວຈຶ່ງນຳພັນປາທີ່ຕ້ອງການລ້ຽງນັ້ນປ່ອຍລົງ.

3.1 ການໃສ່ປູນຂາວ:

ເຫດຜົນທີ່ຕ້ອງໄດ້ໃສ່ປູນຂາວໃນຫນອງລ້ຽງປາກໍ່ຍ້ອນວ່າ:

- ປູນຂາວຈະຊ່ວຍປັບສະພາບຄວາມເປັນກົດເປັນດ່າງຂອງນ້ຳໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ເໝາະສົມແກ່ການລ້ຽງປາ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 6,5 - 8,5. ເນື່ອງຈາກວ່າປູນຂາວຈະມີສະພາບເປັນດ່າງ ໃນເມື່ອທຳປະຕິກິລິຍາກັບນ້ຳ ແລະ ດິນ ຈຶ່ງສາມາດລົດຄວາມເປັນກົດຂອງດິນ ຫລືສະພາບດິນສົ້ມໄດ້ດີ.
- ປູນຂາວ ຈະຊ່ວຍກຳຈັດເຊື້ອໂລກ ແລະ ສັດຕູຢາຢູ່ໃນຫນອງໄດ້.
- ຊ່ວຍປັບຄວາມຊຸ່ນຂອງນ້ຳທີ່ເກີດຈາກຄວາມເບີເບື້ອນຕ່າງໆ ທີ່ທຳໃຫ້ນ້ຳຕົກຕະກອນ.
- ຊ່ວຍເລັ່ງປະຕິກິລິຍາການຍ່ອຍສະຫລາຍຂອງອິນຊີວັດຖຸໃນຫນອງ ເຮັດໃຫ້ການໃຊ້ອົກຊີເຈນໃນຫນອງລົດຫນ້ອຍລົງ.
- ອັດຕາການໃສ່ປູນຂາວ ຄວນໃສ່ 1 ກິໂລ ຕໍ່ເນື້ອທີ່ 10 ຕາແມັດ.

ຕາຕະລາງຄວາມຕ້ອງການປູນຂາວໃສ່ລົງໃນໜອງດິນ ເພື່ອປັບສະພາບຄວາມເປັນກົດເປັນດ່າງໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ເໝາະສົມໃນການລ້ຽງສັດນໍ້າ.

ຄວາມເປັນກົດເປັນດ່າງ	ຄວາມຕ້ອງການປູນຂາວຂອງດິນ (ກກ / ໂລ່).		
	ດິນໜຽວ	ດິນໜຽວປົນຊາບ	ດິນຊາຍ
ນ້ອຍກວ່າ 4,0	640	300	200
4,0 - 4,5	480	200	200
4,5 - 5	400	200	200
5,0 - 5,5	240	160	160
5,5 - 6,0	160	800	40
6,0 - 6,5	80	-	-

3.2 ການໃສ່ຜຸ່ນ:

ການໃສ່ຜຸ່ນໃນໜອງລ້ຽງປາ ມີຈຸດປະສົງເຊັ່ນດຽວກັນກັບການໃສ່ຜຸ່ນໃຫ້ກແກ່ພືດ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມທາດອາຫານໃຫ້ແກ່ພືນ ໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ໂດຍການໃສ່ຜຸ່ນໃນໜອງປາ ຈະເປັນການເພີ່ມທາດອາຫານທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ຈຳພວກໂຮນຈໍ້ພືດ ແລະ ໂຮນຈໍ້ສັດ ເກີດຂຶ້ນ, ເຊິ່ງມັນຈະເປັນການຊ່ວຍເພີ່ມຜົນຜະລິດປາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້ ຜຸ່ນບາງຊະນິດ ຍັງໃຊ້ເປັນອາຫານປາໄດ້ໂດຍກົງອີກດ້ວຍ.

ການໃສ່ຜຸ່ນ ຈະຊ່ວຍປັບສະພາບຂອງນໍ້າເຊັ່ນ: ຄວາມຂຸ່ນໃສ ແລະ ຄວາມເປັນກົດເປັນດ່າງ ແລະ ອື່ນໆ.

❖ ປະເພດຂອງຜຸ່ນທີ່ນິຍົມກັນໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປມີ 4 ປະເພດຄື:

- ຜຸ່ນຄອກ: ໄດ້ແກ່ຂີ້ສັດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຂີ້ງົວ, ຄວາຍ, ຫມູ, ໄກ່ ແລະ ຂີ້ເປັດເປັນຕົ້ນ.
- ຜຸ່ນພືດສີດ: ໄດ້ແກ່ສ່ວນຂອງພືດຜັກ ແລະ ວັດຊະພືດຕ່າງໆ ທີ່ມີເຍື່ອຍໄຊນ້ອຍ ສາມາດຍ່ອຍສະລາຍໄດ້ງ່າຍ.
- ຜຸ່ນຫມັກ: ໄດ້ແກ່ຜຸ່ນທີ່ເດຈາກການຫມັກຈຳພວກເສດພືດຕ່າງໆ ປະສົມກັບຂີ້ສັດ ແລ້ວນຳເອົາໄປຫມັກໄວ້ຕາມວິທີການເຮັດປູຍຫມັກ.
- ຜຸ່ນເຄມີ: ໄດ້ແກ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ທີ່ມີຂາຍຢູ່ໃນທ້ອງຕະຫລາດ, ເຊິ່ງພວກເຮົາເຄີຍເອີ້ນກັນທົ່ວໄປວ່າ: ປູຍ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍທາດອາຫານຫລັກຄື: ທາດໂນໂຕຣເຈນ (N), ຟິດສຟໍຣັດ (P) ແລະ ທາດໂປແຕສຊຽມ (K).

❖ ອັດຕາການໃສ່ຜຸ່ນຄອກປະເພດຕ່າງໆ:

1. ຜຸ່ນຄອກ ຄວນໃຊ້ໃນອັດຕາ 200 - 250 ກິໂລ / 1 ໄລ່ / ເດືອນ.
2. ຜຸ່ນພືດສິດ ຄວນໃຊ້ໃນອັດຕາ 1200 - 1500 ກິໂລ / ໄລ່.
3. ຜຸ່ນຫມັກ ຄວນໃຊ້ໃນອັດຕາ 600 - 700 ກິໂລ / ໄລ່.
4. ຜຸ່ນເຄມີ ຄວນໃຊ້ໃນອັດຕາມບໍ່ໃຫ້ເກີນ ໓ - 5 ກິໂລ / ໄລ່.

3.3 ການກຳຈັດສັດຕູປາ:

ສັດຕູປາ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງກຳຈັດຈຳພວກປາກິນຊີ້ນ, ກຸ້ງຝອຍ, ຫອຍ, ກົບ ແລະ ຊຽດ ມີວິທີການດຳເນີນດັ່ງນີ້ຄື:

1. ການໃຊ້ບູນຂາວ ເພື່ອກຳຈັດສັດຕູພວກຫອຍ, ປາ, ລູກກົບ ແລະ ຊຽດ ໂດຍການລະບາຍນ້ຳອອກໃຫ້ຫມົດ ແລ້ວໃຊ້ບູນຂາວໂຮຍໃຫ້ທົ່ວພື້ນຫນອງ ແລະ ບໍລິເວນທີ່ມີນ້ຳຂັງ ໃນປະລິມານບູນຂາວ 1 ກິໂລ ຕໍ່ເນື້ອທີ່ຫນອງ 50 ຕາແມັດ.
2. ໃຊ້ເຄືອໂຫລ ໃນກໍລະນີທີ່ໃຊ້ບູນຂາວແລ້ວແຕ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີສັດຕູປາບາງຊະນິດ, ເຊິ່ງມີຄວາມທົນທານເປັນພິເສດ ບໍ່ຕາຍເຊັ່ນວ່າ: ປາດຸກ, ປາຄໍ່, ອ່ຽນ. ແຫລກແຊນຈໍ້ ບົບເອົາແຕ່ນ້ຳຢາງສີຂາວໆ ແລ້ວເອົາໄປສາດໃສ່ໃຫ້ທົ່ວຫນອງໃນອັດຕາສ່ວນຂອງເຄືອໂຫລ 1 ກິໂລ ຕໍ່ນ້ຳ 10 ແມັດກ້ອນ.

4. ແນວພັນປາທີ່ນຳມາລ້ຽງ:

ແນວພັນປາທີ່ເໝາະສົມ ທີ່ນຳມາລ້ຽງໃນຫນອງ ຄວນເປັນປາທີ່ມີຄຸນສົມບັດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ຄວນເປັນປາທີ່ລ້ຽງງ່າຍ.
2. ໃຫຍ່ໄວ.
3. ມີຄວາມທົນທານ.
4. ເປັນແນວພັນທີ່ຫາໄດ້ງ່າຍ.
5. ຊີ້ນມີລົດແຊບດີ ແລະ ມີຜູ່ນິຍົມຮັບປະທານ.
6. ເປັນປາທີ່ມີລູກຫລາຍ.

ພັນປາດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ແກ່ ປາໃນ, ປາປາກ, ປານິນ, ປາມະລິການ, ປາເກັດແລບ, ປາຫົວໃຫຍ່, ປາກິນຫຍ້າ ແລະ ປາຄັດລາ.

4.1 ອັດຕາການປ່ອຍປາ:

ຕາມຫລັກການແລ້ວ ອັດຕາການປ່ອຍປານີ້ ແມ່ນປ່ອຍໃນອັດຕາ 1 ໂຕ / 1 ມ² . ການປ່ອຍປາ ຕ້ອງປ່ອຍຫລາຍຊະນິດດ້ວຍກັນ ເພາະວ່າປາແຕ່ລະຊະນິດ ມັນຊອກຫາກິນໃນລະດັບນ້ຳແຕກຕ່າງກັນ.

ອາຫານທຳມະຊາດໃນໜອງ ມີຫລາຍຢ່າງແຕກຕ່າງກັນ. ສະນັ້ນ ເມື່ອເຮົາປ່ອຍປາຫລາຍຊະນິດ ປາຈະສາມາດກິນອາຫານທຳມະຊາດໃນໜອງນັ້ນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ປາໃຫຍ່ໄວ. ຄວນປ່ອຍປາໃນຕອນເຊົ້າ ຫລືຕອນແລງ ເພາະວ່າເປັນເວລາອາກາດ ແລະ ນ້ຳເຢັນ.

ຕົວຢ່າງ: ໜອງປາຂະໜາດ $20 \times 40 = 800 \text{ m}^2$ ເຮົາອາດຈະຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:
 $800 \times 1 \text{ ໂຕ} = 800 \text{ ໂຕ}$.

• ປາໃນ ອັດຕາການປ່ອຍແມ່ນ	20%	= $\frac{20 \times 800}{100}$	= 160 ໂຕ
• ປາປາກປ່ອຍໃນອັດຕາ	20%	= $\frac{20 \times 800}{100}$	= 160 ໂຕ
• ປາຫົວໃຫຍ່ ແລະ ປາເກັດແລບ ອັດຕາປ່ອຍ	20%	= $\frac{20 \times 800}{100}$	= 160 ໂຕ
• ປານິດ ປ່ອຍໃນອັດຕາ	10%	= $\frac{10 \times 800}{100}$	= 80 ໂຕ
• ປາກິນຫຍ້າ ປ່ອຍໃນອັດຕາ	10%	= $\frac{10 \times 800}{100}$	= 80 ໂຕ
• ປາມະລິການ ປ່ອຍໃນອັດຕາ	10%	= $\frac{10 \times 800}{100}$	= 80 ໂຕ
• ປາຄັດລາ ປ່ອຍໃນອັດຕາ	10%	= $\frac{10 \times 800}{100}$	= 80 ໂຕ
ລວມ	100 %		= 800 ໂຕ

5. ການໃຫ້ອາຫານປາ:

ການໃຫ້ອາຫານປາ ມີສອງວິທີຄື: ໃຫ້ພວກອາຫານທຳມະຊາດ ແລະ ພວກອາຫານເສີມ.

ອາຫານທຳມະຊາດ:

ອາຫານທຳມະຊາດນີ້ ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຕາມທຳມະຊາດຢູ່ໃນໜອງເອງ ໂດຍການໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ແລະ ຜຸ່ນຂຽວລົງໄປໃນໜອງໃຫ້ພຽງພໍ. ມີນຶ່ງໃສ່ຜຸ່ນຄອກປະມານ 2 - 3 ກິໂລ ແລະ ຜຸ່ນຂຽວກໍ່ໃສ່ທຸກໆເດືອນ

ເດືອນລະ 20 - 30 ກິໂລ ໂດຍມີການສັງເກດເບິ່ງສີຂອງນ້ຳໄປພ້ອມໆກັນ. ຖ້າຫາກວ່າມີນ້ຳຂຽວພຽງພໍ ແລ້ວ ເຮົາກໍ່ບໍ່ຄວນໃສ່ຜຸນຕື່ມອີກ.

ອາຫານເສີມ:

ນອກຈາກທີ່ຈະອາໄສອາຫານທີ່ມີຢູ່ຕາມທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນໜອງແລ້ວ ເຮົາຄວນເອົາອາຫານເສີມໃຫ້ ແກ່ປາອີກດ້ວຍເຊັ່ນ:

- ຮຳອ່ອນ: ເຮົາຄວນໃຊ້ຮຳເປັນອາຫານເສີມໃຫ້ແກ່ປາ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ປາໃຫຍ່ໄວ ໂດຍການປະສົມກັບ ຜັກບັ້ງ, ໃບກະຖິນທີ່ບົດ ຫລືຜັກໃຫ້ລະອຽດແລ້ວມາປະສົມກັບປາປົນ. ຫລັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ເອົາມາຄົນເຂົ້າ ກັນໃຫ້ໜຽວຈົນປັ້ນເປັນກ້ອນໄດ້ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາໃຫ້ປາກິນ.
- ຈຳພວກແມງມ້ຕ່າງໆເຊັ່ນ: ປວກ, ຫນອນ, ໄຂ່ມິດຕ່າງໆ.
- ເສດອາຫານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ກາກຫມາກຟ້າວ, ກາກຖົ່ວເຫລືອງ, ເຂົ້າສຸກ ແລະ ເສດອາຫານຕ່າງໆ ຢູ່ໃນ ເຮືອນຄົວ ມາປະສົມກັບຮຳໃຫ້ປາກິນ.
- ປາປິ່ນ ເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກປາລາຄາທີ່ຖືກໆ ອາດໃຊ້ປາແກ້ວແຫ້ງ ແລ້ວນຳມາບົດ ຫລືວ່າເອົາປາປິ່ນທີ່ມີ ຂາຍ ເພື່ອເປັນອາຫານໄກ່ໄຂ່ນັ້ນ ມາປະສົມກັບຮຳ ຫລືຜັກຕ່າງໆ.

ອາຫານທີ່ໃຫ້ຄວນອາດຈະໃຫ້ເປັນເວລາເຊັ່ນ: ໃຫ້ໃນຍາມເຊົ້າ ແລະ ຍາມແລງ ມື້ລະ 2 ເທື່ອ ແລະ ຄິດໄລ່ໃນ ອັດຕາ 2 - 4 % ຕໍ່ນ້ຳໜັກຕົວ.

6. ການເຮັດນ້ຳຂຽວ

ໃນທຳມະຊາດແລ້ວ ປາສາມາດກິນອາຫານໄດ້ເອງ ແລະ ເຕີບໃຫຍ່ໄວ ຍ້ອນວ່າ ໃນແຫລ່ງນ້ຳທຳມະ ຊາດ ມີພືດ, ຊາກສັດ ແລະ ເສດອາຫານຕ່າງໆ ທີ່ໄຫລມາລວມກັນ ແລະ ມີພືດໃນນ້ຳຫລາຍຊະນິດ ເກີດຂຶ້ນ ເປັນອາຫານທຳມະຊາດທີ່ດີ ໃຫ້ແກ່ປາ.

ແຕ່ໃນໜອງພວກເຮົາຊຸດເອົານັ້ນ ຖ້າເປັນໜອງໃຫມ່ ຈະບໍ່ມີໂຮນນ້ຳພືດ, ໂຮນນ້ຳສັດ. ສະນັ້ນ ເຮົາຈຳ ຕ້ອງເຮັດນ້ຳຂຽວ ເພື່ອເປັນອາຫານທຳມະຊາດໃຫ້ປາກິນ.

ຄຸນປະໂຫຍດຂອງນ້ຳຂຽວ:

- ປະຢັດຕົ້ນທຶນໃນການຊື້ອາຫານເພື່ອລ້ຽງປາ.
- ນ້ຳຂຽວ ແມ່ນໂຮນນ້ຳພືດ ແລະ ໂຮນນ້ຳສັດ, ເຊິ່ງເປັນອາຫານທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງສຳລັບປາ.
- ນ້ຳຂຽວ ຊ່ວຍສັງເຄາະແສງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີອາກາດ (ອີກຊີ) ໃນນ້ຳຫລາຍ.
- ປາຈະແຂງແຮງ ປາສະພະຍາດຕ່າງໆ , ເຊິ່ງອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.
- ໃນໜອງປາ ມີຄວາມສົດຊື່ນ ຍ້ອນມີອາກາດໃນນ້ຳຫລາຍ ແລະ ປາຈະບຸ່ງອອມໃນຕ້ອນເຊົ້າ.

- ນໍ້າຂຽວ ຊ່ວຍຈັບຜຸ່ນລະອອງຂີ້ຕົມ (ນໍ້າຂຸ່ນ) ຈົມລົງພື້ນໜອງ, ນໍ້າຈະໃສ ແລະ ຂຽວດີ.

ວິທີເຮັດນໍ້າຂຽວ:

- ເອົານໍ້າຂຽວຈາກໜອງອື່ນມາຖອກໃສ່ໜອງ ເພື່ອເປັນຫົວເຊື້ອນໍ້າຂຽວ.
- ປັກຫລັກໃສ່ແຈໜອງ, ໃສ່ຈະແຕະ.
- ໃສ່ຫຍ້າ ຫລືເພືອງ (ແຫ້ງ ຫລືດິບ) ລົງໃສ່ແຈໜອງທີ່ປັກຫລັກນັ້ນ.
- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ: ຂົ້ງວ, ຂີ້ຄວາຍ, ຂີ້ຫມູ, ຂີ້ໄກ່, ... ເຕັກເທິງຫຍ້າ ຫລືເພືອງ (ເຮັດເປັນແຕ່ລະຊັ້ນ).
- ຫລັງຈາກໄດ້ 1 ອາທິດແລ້ວ ຈຶ່ງໃສ່ປຸຍຢູ່ເຣຍ (46:00:00) ໃສ່ໃນອັດຕາ ໑ ກິໂລ / 1 ໄລ່ (1600ມ²).
- **ຂໍ້ຄວນເອົາໃຈໃສ່:**
  - ຕ້ອງເຮັດນໍ້າຂຽວຕະຫລອດໄປ ຈົນກ່ວານໍ້າຈະຂຽວດີທົ່ວໜອງ (ບໍ່ເກີນ 1 ເດືອນ).
  - ການໃສ່ປຸຍ ຕ້ອງປະສົມໃສ່ນໍ້າໃນຄູ່ກ່ອນ ຈຶ່ງທົດໃສ່ເບື້ອງນອກ (ບ່ອນປັກຫລັກແຈໜອງ).
  - ບໍ່ຄວນໃສ່ປຸຍເກີນອັດຕາທີ່ບົ່ງໄວ້ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຫວ່ານປຸຍລົງໂລດ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ປາຕາຍ.

7. ການນໍາໃຊ້ນໍ້າສະກັດຊີວະພາບເຂົ້າໃນການລ້ຽງປາ:

- ໃຊ້ນໍ້າສະກັດທີ່ຂະຫຍຫາຍແລ້ວ ໃສ່ໃນໜອງລ້ຽງປາ ໃນອັດຕາສ່ວນ 1 ລິດ ຕໍ່ນໍ້າ 1000 ລິດ ຫລື ນໍ້າສະກັດ 1 ລິດ ຕໍ່ນໍ້າ 1 - 10 ມ³ ຂອງນໍ້າໃນໜອງ ໂດຍປະສົມນໍ້າທົດສາດໃຫ້ທົ່ວໜອງ ໃນທຸກໆ 7 - 10 ວັນ ແລ້ວແຕ່ສະພາບຂອງນໍ້າ ແລະ ອັດຕາຄວາມໜາແໜ້ນຂອງປາທີ່ລ້ຽງ.
- ປະສົມອາຫານໃຫ້ກິນ ໃນອັດຕາສ່ວນນໍ້າສະກັດ 1 ສ່ວນຕໍ່ນໍ້າ 50 - 100 ສ່ວນ ປົນໃສ່ອາຫານ ຫລື ແຊ່ໄວ້ກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາເກືອປາ. ຫລັງຈາກໃສ່ນໍ້າສະກັດລົງໃນໜອງເທື່ອທໍາອິດແລ້ວ ບໍ່ຕ້ອງໃສ່ອີກ ເພາະນໍ້າໃນໜອງ ຈະໄດ້ຈຸລິນຊີຈາກນໍ້າສະກັດເພີ່ມທຸກໆມື້ ຈາກອາຫານທີ່ແຊ່ນໍ້າສະກັດຊີວະພາບ.
- ປະສົມເຮັດເປັນຢາໄລ່ແມງຕັບເຕົ້າ ແລະ ແມງໄມ້ຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ໃນໜ້ານໍ້າ ໃນໜອງ ໂດຍນໍາໃຊ້ນໍ້າສະກັດ 1 ລິດ ກັບນໍ້າສະອາດປະມານ 100 ລິດ ສົດພິ່ນຕາມໜ້າໜອງ ເພື່ອຂັບໄລ່ແມງໄມ້ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ໜີພາຍໃນ 1 - 2 ອາທິດ.

ຫມາຍເຫດ:

ການນໍາໃຊ້ນໍ້າສະກັດວິທີການນີ້ ຈະຊ່ວຍບໍ່ໃຫ້ນໍ້າເສຍ ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງປຸງນໍ້າເລື້ອຍໆ ຫລືບໍ່ຕ້ອງການປຸງນໍ້າເລີຍ ກໍ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ປາມີສຸຂະພາບແຂງແຮງດີ, ບໍ່ເປັນພະຍາດ ແລະ ອັດຕາການຕາຍ ຕໍ່າລົງ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ກົມປະມົງ, ກະຊວງກະເສດ ແລະ ສະຫະກອນ, 2532. ການເລືອກສະຖານທີ່ ແລະ ຊຸດໜອງລ້ຽງປາ. 56 ໜ້າ (ພາສາໄທ).
2. ກົມປະມົງ, ກະຊວງກະເສດ ແລະ ສະຫະກອນ, 2544. ຄູ່ມືປະຊາຊົນ. 34 ໜ້າ (ພາສາໄທ)
3. ກອງສົ່ງເສີມການປະມົງ, ກົມປະມົງ, ກະຊວງກະເສດ ແລະ ສະຫະກອນ. 2544. ການລ້ຽງປາກິນພືດ. 14 ໜ້າ (ພາສາໄທ).
4. ພານຸເທວະລັດນິມພິກຸນ ແລະ ຄະນະ 2532. ການເພາະລ້ຽງໄຮແດງ, ກົມປະມົງ, ກະຊວງກະເສດ ແລະ ສະຫະກອນ. 27 ໜ້າ (ພາສາໄທ).
5. ໂຄງການສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາ Lao/97/007. ການລ້ຽງປາສຳລັບໜອງຂະໜາດນ້ອຍ 14 ຂໍ້.
6. ອຸດົມພອນ ຄຳເພັງ ແລະ ດວງຈັນແກ້ວວົງສັກ. 1998. ບົດລາຍງານທ້າຍການສຶກສາໂຮງຮຽນມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກະເສດສາດ ນາບົງ.